

JAARVERSLAG 2017 - 2018**LUTHER STICHTING**

Voorzitter: Drs. P.K.A. Akerboom-Roelofs

Secretaris: Dr. A.H. Wöhle

Penningmeester: Drs. J.B. Val

Bankrekening: NL25 INGB 0002 6509 68 t.n.v. Luther Stichting Woudrichem

Wat is de Luther Stichting?

De Luther Stichting is de Nederlandse Afdeling van de Martin Luther Bund (Erlangen, D), gespecialiseerd in de contacten met Lutherse minderheidskerken in Europa. De Stichting bevordert voornamelijk contacten met en hulp aan Lutheranen in de diaspora van Oost-Europa.

Vergaderingen 2017-2018

Het bestuur kwam tweemaal bijeen in 2017 mede ter voorbereiding van de Lutherdecade en de Luther-dag in Utrecht op 24 juni 2017 en in Amsterdam op 31 oktober 2017, de start van het "Lutherjaar".

In 2018 kwam het bestuur tweemaal bijeen samen met het Luthers Genootschap voor In- en Uitwendige Zending, en eenmaal in een overleg met de Synodale Commissie van de Lutherse Synode.

Samenstelling bestuur

Het bestuur in het verslagjaar 2017-18 werd gevormd door Drs. Perla K. A. Akerboom-Roelofs, voorzitter, Dr. Andreas H. Wöhle. Secretaris (Geschäftsleiter), Drs. Hans Bas Val, penningmeester en als lid Mw. Coby Aartsen-Kraaypoel. Er wordt (zeker 2x per jaar) het overleg tussen het bestuur van de Stichting en het Genootschap voor In- en Uitwendige Zending (waaruit de Luther Stichting is voortgekomen) voortgezet om de buitenlandse contacten op elkaar af te stemmen en zuiniger met menskracht en tijd om te gaan.

Projecten

Er zijn nog steeds een aantal Lutherse Gemeenten (ook met andere Protestantse Gemeenten samen), die contacten hebben met gemeenten in Oost-Europa. Er zijn veel persoonlijke verbindingen. Er worden bezoeken gebracht over en weer. De Luther Stichting probeert nog steeds die contacten te registreren en te stimuleren. Zoals met Hongarije, Polen, Tsjechië en Roemenië en Oekraïne. De Commissie Gemeenteccontacten van de PKN heeft haar bijeenkomsten en werkzaamheden gestopt, vanwege het stoppen van de (financiële)ondersteuning vanuit het Landelijk Diensten Centrum van de PKN. Ook daar blijven contacten met gemeenten die een partnerschap met Oost-Europese Gemeenten hebben op vrijwillige basis. Er is weer een "Polen-dag" gehouden. Maar de vrijwilligers worden steeds ouder en de contacten stoppen dan.

De Poolse diensten in de Luthers kerk in Utrecht gaan nog steeds door, ondanks het fatale ongeval in Polen en het droevige overlijden van de drijvende kracht Mw. Marta Kubalain 2018. Zij heeft tweemaal deelgenomen aan de Duitse Taalcursus in Erlangen. Ook daar wordt zij zeer gemist.

Mw. Coby Aartsen-Kraaypoel onderhoudt de bestaande contacten met Polen en houdt waar mogelijk de verslaglegging bij.

Bundesgabe/ Gift van de Martin Luther Bund

De Bundesgabewas in 2016 voor Astana, voor de bouw van een nieuw kerkgebouw en een gastenverblijf.

De folders zijn daartoe verspreid. Ze zijn door Drs. Femke Akerboom-Beekman in het Nederlands vertaald. In Erlangen gedrukt.

De Bundesgabe 2018 was voor Polen. De Lutherse bisschop heeft opgeroepen om cursussen te starten om Kerkleiding en gemeenteleden te leren met conflicten om te gaan. Er kwam ruim respons vanuit Nederland. De folder werd dit jaar door omstandigheden niet vertaald. Ds. Akerboom heeft een artikel geschreven voor ELKkwartaal, dat ook kon worden overgenomen in de Kerkbladen. Daar is goed gebruik van gemaakt.

Publiciteit

Het kwartaalblad "Lutherische Dienst" wordt nog steeds verspreid in de Gemeenten in het Duits. De voorzitter streeft ernaar de bestemming van de Bundesgabe uit te leggen en te publiceren in ELK.

Vergaderingen

Zoals reeds vermeld worden de vergaderingen van de Luther Stichting gecombineerd met de bijeenkomsten van het Luthers Genootschap voor In- en Uitwendige Zending, waaruit de Luther Stichting is voortgekomen. (zie boven)

Situatie in Erlangen

In 2017 en 2018 wordt het werk van de Generalsekretär van de Martin Luther Bund in Erlangen, Pfarrer Michaël Hübner, voortgezet in nauwe samenwerking met het Duitse Nationaal Committee van de LWF. Dat geldt ook voor het Sendschriften Werk, dat bij vertrek van Mw. Hannelene Jeske zal stoppen. Er worden steeds minder boeken en tijdschriften verzonden. Veel gaat digitaal, ook als het om studiemateriaal gaat. Bij Bijbels en Gezangboeken is het een ander verhaal. Gemeenten met veel ouderen zijn een uitzondering.

De termijn van de Gen. Sek. zal worden opgerekt. Twee medewerksters op het bureau in Erlangen zijn teruggetreden. Mw. Hannelene Jeske heeft afscheid genomen in Erlangen.

De voorzitter bezocht de Bundesrat en de Bundesversammlung in maart en in september 2017.

Contact in Nederland

De General-Sekretär van de MLB Pfarrer Michaël Hübner bezocht in maart de kerkenradendag in de Spuikerk in Amsterdam, waardoor hij een indruk kreeg van het kerkelijk leven van de Lutheranen in Nederland. Ds. Akerboom heeft hem van 4 tot 6 maart gegidst. Hij bezocht ook Nijmegen en had een gesprek met de penningmeester van de Luther Stichting, Drs. Hans Bas Val.

Ds. Akerboom en ook de secretaris, in zijn hoedanigheid van president van de Lutherse Synode, bezochten in het kader van het Lutherjaar de Duitse Ambassade in Den Haag, die mensen had uitgenodigd die op enigerlei wijze bij het Lutherjaar betrokken zijn/waren.

De voorzitter is ook steeds betrokken geweest bij de Estafette van de PKN bij gelegenheid van het Lutherjaar: Reformatie 500.

Theologische Tagungen

De Theologische Tagung in Seevetal eind januari 2017 werd ook bezocht. Het onderwerp "Luther lezen" werd door Ds. Akerboom aangereikt en als zeer geslaagd ervaren. Het gezamenlijk lezen van teksten van Luther bleek ook voor Duits sprekers niet eenvoudig.

Dit was de laatste Tagung georganiseerd door de Nordkirchen in Seevetal. De volgende Tagungen (2017) zouden in Lutherstadt Wittenberg plaats vinden.

Bureau MLB

Om financiële redenen moest er worden gekozen tussen de locatie Erlangen of Lutherstadt Wittenberg. Omdat er toch ook bezuinigd moest worden, is er gesneden in de personele bezetting van het bureau. Het werd Erlangen. Een pijnlijke operatie, die volgens Nederlandse begrippen niet vlekkeloos is verlopen. De ook door Mw. Hirschmann (20 jaar lang een vast aanspreekpunt in Erlangen, en eveneens door ontslag getroffen) georganiseerde Sprachkurs is dus in 2016 niet doorgegaan. En in 2017 kon men met een uitgekilde staf weinig activiteiten ontploien.

Nieuwe statuten (Satzung)

In 2016 waren de gesprekken over de Satzung (de statuten) geïntensiveerd en die zijn in 2017 geïmplementeerd. Eén bestuurslaag, de Bundesrat, is afgeschaft. De tägliche Verwaltung (DB) is uitgebreid. Er was 1 plaats beschikbaar voor een buitenlandse kandidaat, waartoe de Luther Stichting tijdig en schriftelijk Ds. Akerboom heeft voorgedragen. In september werd een tweede (vrouwelijke) kandidaat pas ter vergadering aangedragen uit een Duitse Landeskirche. Twee vrouwen voor één post - maar beide dames werden nu niet gekozen. Daardoor bestaat het bestuur nu (weer) geheel uit manlijke kandidaten uit Duitse Vereine, een Oostenrijkse vertegenwoordiger en een Hongaarse bisschop.

De Martin Luther Bund zal nauwer worden verbonden aan het Deutsche National Committee van de LWF en de VELKD.

Lutherdag

De Lutherdag 2016 als start van het Reformatie-jaar vond plaats op de ochtend van het nationaal programma van de PKN in de Spuikerkerk te Amsterdam. De voorbereiding was gedaan door Ds. Erwin de Fouw, Dr Andreas Wöhle en Ds. Perla Akerboom. Zij kropen in de huid van Phlippus Melanchthon, Martin Luther en Katharina von Bora. Een gast uit Hongarije vertelde van de inspanningen van de Lutherse kerk en haarbisschop om de vluchtelingen te helpen aan de grens van Hongarije, dit tegen de regeringspolitiek in!

's Middags was het programma ingevuld door de PKN en werd het programma van de Estafette gepresenteerd.

Lutherdag 2017 was aan de vooravond van de Gedenkdag van de Augsburgse Confessie (25 juni) op zaterdag 24 juni 2017 in Utrecht. 's Avonds waren we ook uitgenodigd door de Lutherse Gemeente Utrecht de voorstelling van Ds. Van der Zwaard als Maarten Luther bij te wonen.

In 2018 is er geen Lutherdag georganiseerd vanwege drukte en herbezinning na het Lutherjaar 2017

Vertegenwoordiging in het buitenland

Kirchentag Berlijn 24-28 mei 2017

Ds. Perla Akerboom en Dr. Dick Akerboom stonden weer in de stand van de Martin Luther Bund en hebben vele gesprekken gevoerd en met jongeren en ouderen de

Lutherquiz van de MLB gedaan. Een groot aantal Nederlanders zocht ons op in de stand! Koffiedrinken konden we bij de VELKD-stand die naast de MLB stond. Er waren wat minder vrijwillige medewerkers, waardoor we langere shifts moesten draaien en zelf minder hebben kunnen zien en horen en daardoor was het minder gezellig. We zijn niet doorgereisd naar Wittenberg.

Begin juli (4-10 juli) vertegenwoordigden Ds Perla Akerboom en Dr. Dick Akerboom de Nederlandse Luther Stichting in de “Himmelszelt” van de LWF in Wittenberg. We ontmoetten daar de Engelse Lutheranen, de Franse Lutheranen uit Parijs en uit de Elzas, de Lutheranen uit Madagaskar, die in Moskou hun gemeente hebben. Oud-General Sekretär Dr. Rainer Stahl behoorde ook bij de vrijwilligers. Er waren veel activiteiten en ontmoetingen in Lutherstadt Wittenberg. Ds. Akerboom heeft ook een paar ochtenden als Katharina von Bora door de stad gelopen en is door menig toerist gefotografeerd.

Gereformeerden in Lutherstadt Wittenberg 5 juli 2017

Een zeer bijzonder moment was de viering van de ondertekening van het Document over de Rechtvaardigingsleer door de Gereformeerde Wereldgemeenschap, bijeen in Leizig. De deelnemers kwamen met 45 bussen naar Wittenberg om deze ondertekening te vieren in de Stadtkirche van Wittenberg onder het toeziend oog van Luther zelf.... Nederlandse vertegenwoordigers waren ook aanwezig en dat was een vrolijk weerzien. Het was een ontroerende bijeenkomst met vele vertegenwoordigers uit de Oecumene wereldwijd. Ook van officiële Rooms-katholieke en Orthodoxe zijde werden speciale boodschappen gebracht. De preek werd verzorgd door een vrouwelijke predikant uit Brazilië.

Wat eens 500 jaar geleden tot een grote scheiding der geesten leidde, lijkt nu juist tot een weer samenkomen van de verschillende Christelijke stromingen te kunnen leiden. Hoe Luther toch weer verbindt.

Op 12 augustus reisden Ds. Marlies Schulz en ondergetekende nogmaals naar Lutherstadt Wittenberg voor “Women’s Festival day - Here we stand”: Onder meer 500 vrouwelijke voorgangers op de foto!

Daar ontmoetten we onze zuster uit Suriname Marjory Slagtand en toen was de kring rond.

Bundesrat exit

Op 15 september was de laatste Bundesrat voor Ds. Akerboom. De Bundesversammlung op 15 en 16 september beloofde weinig goeds voor de toekomst van de MLB.

Hervormingsdag , 31 oktober 2017

Deze dag werd georganiseerd door de Synode en vond plaats in Utrecht. Eerst een bijeenkomst van de Lutheranen in de Lutherse kerk, waarna om 12 uur een programma was in de Janskerk, waarna men zich verzamelde in de Domkerk.

2018

Vergadering

Op 22 mei werd vergaderd door de Luther Stichting tezamen met het bestuur van het Genootschap voor In- en Uitwendige Zending in Utrecht. Besproken werden de verschillende contacten in de toekomst.

In 2018 was ook besloten, dat de Vereine als leden van de MLB een contributie van € 1000 zouden betalen aan het bureau in Erlangen, voor de kosten van het bureau. Ds. Akerboom had namens de Luther Stichting daartegen geprotesteerd en

voorgesteld het bedrag in ieder geval te halveren tot € 500 per Verein. Daar de Luther Stichting zelf geen geld heeft, maar bemiddelt tussen de gemeenten en de MLB om de binnengekomen giften door te geven en te bestemmen voor de projecten en de Bundesgabe voor Oost-Europa is een contributie niet wenselijk. De bureaunkosten kunnen dan door de Duitse kerk worden betaald.

Dat voorstel werd dus niet aangenomen. Daaraan verbonden werd het stemrecht in de Bundesversammlung. Aan diegenen die geen € 1000 contributie betalen werd het stemrecht in de Bundesversammlung ontnomen. Men heeft wel spreekrecht.

De voorzitter heeft daar luid en duidelijk tegen geprotesteerd en gewezen op een vorm van census-kiesrecht uit de 19^e eeuw. Maar wij leven in de 21^e eeuw. Op het laatste moment heeft de penningmeester nog € 1000 overgemaakt om toch Ds. Akerboom haar stem namens de Luther Stichting te kunnen doen afgeven in de vergadering van de Bundesversammlung van 5 en 6 oktober te Erlangen.

Maar bij besluit van de Luther Stichting in de vergadering van 13 november (samen met het Genootschap) is op deze contributie teruggekomen. Wij collecteren voor een project en niet voor de bureaunkosten van de MLB. Dit besluit is doorgegeven aan de tägliche Verwaltung van de MLB. Het besluit is per 1 januari 2019 ingegaan. Op 14 december was er nog een overleg aangaande de Internationale contacten met de Synodale Commissie van de Lutherse Synode.

Naschrift

Na alle pogingen tot hervorming en vernieuwing zijn we weer terug bij af. De Duitse kerken betalen. De buitenlandse partners hebben niets in te brengen en zijn zogenaamd de ontvangers. Van de Vereine blijkt nu dat van de buitenlandse Vereine Zwitserland/Liechtenstein betaalt, Chile (een rijke zakenvrouw betaalt daar alles) en Oostenrijk. Alle anderen betalen geen contributie van € 1000 en hebben dus geen stemrecht. Het Hongaarse lid van de tägliche Verwaltung mag wel stemmen in de Bundesversammlung als lid van die TV, maar zijn Verein betaalt niet. De president mag wel stemmen als lid van de TV, maar zijn Landeskirche heeft geen Verein meer en betaalt dus ook niets.

Ieder verdedigt zijn eigen koninkrijk ten nadele van een goed functioneren van de organisatie en de eigenlijke doelstelling van de MLB. De financiën zijn wel op orde, maar het gaat ten koste van mensen.

Het huis aan de Fahrstrasse in Erlangen is verkocht aan de Immobilien-organisatie van de Beierse Lutherse kerk. Het bureau mag de MLB gebruiken tegen een redelijke huurprijs. Het studentenhuus is half in gebruik, maar de revenuen komen niet meer ten goede aan de Martin Luther Bund en men kan daardoor ook geen goede gastheer meer zijn voor de buitenlandse gasten. Het huis is dringend toe aan restauratie en dat kan ook nog enige overlast geven. Dan moet het bureau er toch ook uit.

De Sprachkurs wordt nu gehouden in Lutherstadt Wittenberg en dat is gunstig. Verder is er geen één vrouwelijk lid (meer) in het bestuur. De Luther Stichting zal zich de komende tijd beraden over de toekomst en de verhouding met de Martin Luther Bund. Ondergetekende is in ieder geval zeer teleurgesteld over de gang van zaken. Het gaat ten koste van de goede internationale contacten die er ook nog steeds zijn!

Het gaat niet alleen om oude en nieuwe wijn maar om klare wijn schenken.